

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 18.4.2007
COM(2007) 183 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**GLOBALNA EVROPA:
OKREPLJENO PARTNERSTVO ZA OLAJŠANJE DOSTOPA NA TRGE
EVROPSKIM IZVOZNIKOM**

{SEC(2007) 452}

{SEC(2007) 453}

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

GLOBALNA EVROPA: OKREPLJENO PARTNERSTVO ZA OLAJŠANJE DOSTOPA NA TRGE EVROPSKIM IZVOZNIKOM

1. Uvod

V današnjem svetovnem gospodarstvu so evropska podjetja bolj kot kdaj koli odvisna od učinkovitega dostopa na trge naših trgovinskih partnerjev. Evropska podjetja s kapitalsko intenzivnimi naložbami v tretjih državah ustvarjajo globalne in kompleksne dobavne verige. Evropski izvozniki si vedno bolj prizadevajo biti uspešni ne le v velikih gospodarstvih razvitega sveta temveč tudi v nastajajočih gospodarstvih Kitajske, Indije, Brazilije in Rusije.

Sporočilo o **globalni Evropi** iz leta 2006¹ navaja, da lahko trgovinska politika bistveno prispeva k rasti in delovnim mestom v Evropi z zagotavljanjem, če bo zagotovila, da ostanejo evropska podjetja konkurenčna in da imajo dejanski dostop na potrebne izvozne trge. Evropa ravna prav, da odpira svoje trge na način, ki spodbuja konkurenčnost in inovativnost, zagotavlja dostop do surovin in privablja tuje naložbe: to je pravi odziv na globalizacijo. Obenem lahko pričakujemo in moramo pričakovati odpiranje trgov in pravične trgovinske pogoje v tujini. Zlasti nastajajoča gospodarstva, ki jim je svetovni trgovinski sistem koristil pri doseganju visoke stopnje rasti, bi zdaj morala odpraviti svoje ovire in še bolj odpreti svoje trge. To je tako v njihovem interesu kot širše v interesu svetovnega trgovinskega sistema. V visoko konkurenčnem svetovnem gospodarstvu bo dostop na trge znatno vplival na našo gospodarsko izvozno moč.

Prva in najbolj jasna prednostna naloga Evrope pri ohranjanju odprtih svetovnih trgov je njena zavezanost STO, večstranski trgovinski sistem in krog pogajanj iz Dohe. Postopna liberalizacija svetovne trgovine ni le najučinkovitejši način za ustvarjanje sistema odprte trgovine temveč tudi edini način za njeno uresničitev za vse, tako za države v razvoju kot razvite države. Prenovljena politika o dostopu na trg, ki se osredotoča na posebne probleme ali trge, je bistveni del širše strategije EU.

Predlog tega sporočila je okrepljeno **partnerstvo za olajšanje dostopa na trge** med Komisijo, državami članicami in podjetji, ki temelji na obsežnem javnem posvetovanju. Sporočilo določa jasnejši pristop, ki je bolj usmerjen k rezultatom in se osredotoča na konkretne probleme, s katerimi se podjetja EU soočajo na trgih tretjih držav. Ugotavlja, katere so slabosti trenutnega sistema in v kakšnem obsegu se mora politika EU spremeniti, da bo odražala spreminjajoče se svetovno gospodarstvo.

---

¹ Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru Regij - Globalna Evropa – Konkurenca v svetu – Prispevek k strategiji EU za gospodarsko rast in delovna mesta - COM(2006) 567 z dne 4.10.2006.

Sporočilo predvideva večjo decentralizacijo trenutnega sistema ter učinkovitejšo uporabo lokalnega znanja in pobud z ustanavljanjem lokalno delujočih delovnih skupin za dostop na trg, ki bi jih sestavljale delegacije Komisije, veleposlaništva držav članic in poslovne organizacije. Sporočilo zastavlja vprašanje, ali bi lahko bolje razporedili prednosti pri uporabi naših zmogljivosti in zagotovili, da se EU ob ustrezni obravnavi vseh pritožb glede dostopa na trge usmeri na najbolj pereče probleme. Pojasnjuje tudi, kako lahko naredimo sedanji sistem učinkovitejši in bolj transparenten za podjetja EU.

Okrepljena politika dostopa na trge je ključni element skupne trgovinske politike in ključno področje, na katerem lahko EU zagotovi resnične gospodarske prednosti za njene države članice. Pri ukrepanju proti trgovinskim oviram moramo opredeliti načine za učinkovitejšo uporabo obstoječih orodij in – kjer je to mogoče – za razvoj novih. Ta dokument opisuje, kako lahko to politiko okrepiamo, da bo ustrezala bodočim razmeram.

2. Dostop na trge v spreminjajočem se svetovnem gospodarstvu

Napredek od leta 1996

Evropska strategija odpiranja trgov se je začela izvajati leta 1996² z namenom okrepiti večstranske in dvostranske trgovinske sporazume ter zagotoviti, da se trge tretjih držav odpre izvozu EU. Namen te strategije je izvoznikom zagotoviti informacije o pogojih za dostop na trge in okvir za odpravo ovir za trgovino z blagom, storitvami, intelektualno lastnino in naložbami.

Kot glavno operativno orodje te strategije je bila ustvarjena podatkovna zbirka o dostopu na trg. Gre za brezplačno spletno storitev za izvoznike EU, ki zajema informacije o pogojih za dostop na trg v približno 100 državah in javno evidenco trenutno približno 500 ovir dostopa na trge, o katerih so Komisiji poročala predvsem podjetja. Razdelki z informacijami so dobro sprejeti in na splošno zelo priljubljeni pri uporabnikih.

Prednostna naloga EU so bila večstranska prizadevanja za zmanjšanje trgovinskih ovir, zato se je Komisija nekoliko manj posvečala odpravljanju posebnih ovir. Zaradi vedno večje pomembnosti in zapletenosti netarifnih ovir ter zaradi zahtev zainteresiranih strani je to treba nujno popraviti. Izboljšati je treba posvetovanja s podjetji in državami članicami in se bolj osredotočiti na odpravo ovir in optimalno razporeditev sredstev. Če ne bomo uspeli izboljšati usklajenosti, bo precej težje ugotavljati, analizirati in oceniti najbolj pereče probleme in sistematično odpraviti ovire.

Spremenljivost ovir v svetovnem gospodarstvu

Trgovinske ovire v svetovnem gospodarstvu so se spremenile. Medtem ko je bila pri dostopu na trg pozornost usmerjena na mejne tarife, postajajo na trgih naših trgovinskih partnerjev (glej okvirček spodaj) vse pomembnejše netarifne in druge ovire „onkraj meje“. Treba je jasno ločiti med nepotrebni ovirami za trgovino ter upravičenimi in pravno utemeljenimi ovirami za izpolnjevanje zakonsko utemeljenih ciljev politike, kot so varnost, zaščita zdravja ljudi, živali in rastlin ter zaščita okolja. Ureditev trgovine je sicer potrebna,

---

² Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Globalni izziv mednarodne trgovine: Strategija dostopa na trg za Evropsko unijo - COM(96) 53 z dne 14.2.1996.

vendar mora biti transparentna in nediskriminatorna, in trgovine ne sme omejevati bolj, kot je to potrebno za doseganje drugih zakonsko utemeljenih ciljev politike.

Te nove vrste ovir so bolj zapletene in tehnično zahtevnejše, za njihovo ugotavljanje, analiziranje in odpravo pa je potrebno veliko časa. Pri dostopu na trge prihaja trenutno pogosto do težav, ker se obstoječi predpisi ne izvajajo ali uveljavljajo pravilno. Poleg tega se STO z novimi pravili ne odziva vedno pravočasno na nastajanje novih ovir v svetovnem gospodarstvu. Medtem ko sta GATT in STO izredno učinkovita pri odpravljanju tarifnih trgovinskih ovir in sta se zdaj usmerila na področja, kot je nadzor zdravstvenih trgovinskih omejitev, je še vedno veliko področij, na katerih je treba razviti in dopolniti pravila STO, da bi odpravili tudi netarifne ovire. Čim bolj bomo s trgovinskimi partnerji delili najboljšo prakso in približevali okoljske in socialne standarde, tem večjo korist bodo od tega imela podjetja EU.

Trgovinske ovire v sodobnem svetovnem gospodarstvu

1. **Tarifne ovire.** Čeprav se te s številnimi večstranskimi trgovinskimi pogajanja zmanjšujejo, predstavljajo visoke tarife za izvoznike EU še vedno problem.
2. **Obremenjujoči carinski postopki** za uvoz, izvoz in tranzit ter nepravilni ali diskriminacijski **davčni predpisi in prakse.**
3. **Tehnični predpisi, standardi** in postopki za ugotavljanje skladnosti, ki niso v skladu s pravili STO o tehničnih ovirah v trgovini (Sporazum o TBT).
4. **Zloraba zdravstvenih in fitosanitarnih ukrepov**, tj. tistih ukrepov, ki v okviru obstoječih pravil STO niso utemeljeni z zdravstvenimi in varnostnimi razlogi.
5. **Omejitve dostopa do surovin**, zlasti omejevalne izvozne praske, vključno z izvoznimi dajatvami, ki znatno zvišujejo cene proizvodov, kot so kože in usnje ter pomembni minerali in kovine, pa tudi sistemi dvojnih cen.
6. **Neučinkovita zaščita intelektualne lastnine** in geografskih označb ter nepravilno izvajanje in uveljavljanje.
7. **Ovire za trgovino s storitvami in tuje neposredne naložbe**, kot so neupravičene zgornje meje tujega lastniškega deleža, obveznosti pri ustanavljanju mešanih podjetij ter diskriminacijsko obravnavanje.
8. **Omejujoča pravila vladnih naročil** in prakse, ki podjetjem EU preprečujejo uspešno sodelovanje v postopkih javnih naročil v tretjih državah.
9. **Zloraba instrumentov trgovinske zaščite** s strani tretjih držav **in/ali njihova uporaba, ki je v nasprotju s pravili STO.**
10. **Nepoštene državne pomoči in druge subvencije** tretjih držav, ki ovirajo dostop na trg.

Zainteresirane strani podpirajo spremembo

Komisija je leta 2006 naročila ocenjevalno študijo³ in izvedla spletno posvetovanje o politiki Evropske unije glede dostopa na trg⁴. Posvetovanje je privabilo več kot 150 odzivov iz držav članic, podjetij EU in drugih zainteresiranih strani. Glavne ugotovitve ocenjevanja in posvetovanja so:

- EU mora izboljšati mešanico političnih instrumentov za zagotovitev in ohranitev dostopa na trge, in sicer tako, da zavezanost k večstranskim in dvostranskim trgovskim pogajanjem združi z ukrepi za zagotovitev izvrševanja teh dogovorov.
- Spodbujanje izvoza sicer še naprej ostaja glavna vloga držav članic EU, vendar veliko evropskih podjetij deluje na evropski in vedno bolj tudi na svetovni ravni. Komisija, države članice in podjetja morajo v partnerstvu tesneje sodelovati, da bi lahko čimbolj vplivale na odpravo in preprečevanje ovir tako v Bruslju kot v tretjih državah.
- EU mora bolje usmerjati pozornost na ukrepe za odpravo ovir, da bi dosegla čim večji gospodarski učinek za EU.
- EU potrebuje učinkovitejše in transparentnejše storitve za podjetja. Mala in srednja podjetja (MSP) so vedno bolj aktivna na izvoznih trgih in se pogosto soočajo z velikimi izzivi pri premagovanju trgovinskih ovir. Težave, ki jih imajo MSP z dostopom na trg je treba skrbno upoštevati pri izvajanju strategije v praksi. Komisija je novembra 2005 sprejela Sporočilo⁵, v katerem med drugim posebej opozarja na obravnavanje potreb MSP na tem področju. Komisija lahko dodatno izboljša podatkovno zbirko o dostopu na trg, da bo uporabniku prijaznejša.

Rezultati ocenjevanja in posvetovanja jasno kažejo, da je odpiranje trgov področje, ki potrebuje intenzivnejše ukrepanje na ravni EU. Podjetja EU potrebujejo k rezultatom usmerjene ukrepe, ki jim bodo pomagali hitro in učinkovito premagovati konkretne težave, s katerimi se soočajo na trgih tretjih držav, kar zahteva realnost sodobne trgovine. Države članice so vedno znova poudarjale, da je potrebna učinkovitejša in odločnejša politika EU.

3. Predlogi za okrepljeno partnerstvo za olajšanje dostopa na trge

Razlogi za usmerjanje pozornosti na dostop na trge so danes prav tako utemeljeni kot leta 1996, če ne še bolj. Naša naloga je okrepiti in prilagoditi obstoječi okvir politike glede dostopa na trge in izboljšati konkretna orodja znotraj tega okvira.

3.1. Prava mešanica političnih instrumentov

Sistem STO in večstransko sodelovanje ostajata najpomembnejša mehanizma za zagotovitev in jamstvo dostopa na trge v svetovnem trgovinskem sistemu, čeprav imajo pomembno vlogo tudi drugi sistemi, kot je Svetovna carinska organizacija. Vendar se za odpravljanje

---

³ Poročilo je na voljo na spletni strani:
http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/november/tradoc_130518.2.pdf.

⁴ Poročilo je na voljo na spletni strani:
http://ec.europa.eu/trade/issues/sectoral/mk_access/cs101106_en.htm.

⁵ Sporočilo Komisije „Izvajanje lizbonskega programa Skupnosti – Moderna politika za MSP za rast in zaposlovanje“ - COM(2005) 551 z dne 10.11.2005.

trgovinskih ovir ne moremo zanašati le na eno pot ali en mehanizem. Uporabljati moramo večstranske in dvostranske, tako formalne kot neformalne instrumente.

Prednostna naloga EU v okviru STO je uspešen zaključek kroga ambicioznih trgovinskih pogajanj iz Dohe. Za zagotavljanje boljšega dostopa na trge se vedno manj uporabljajo pogajanja o pristopu, saj je nekaj najpomembnejših trgovinskih držav, kot npr. Kitajska, zdaj pristopilo v STO, nekatere druge, kot npr. Rusija, pa se že približujejo zaključku pogajanj. Večstransko dejavnost bodo dopolnila pogajanja o novi generaciji dvostranskih sporazumov o prosti trgovini, ki bodo presegali trenutna pravila STO, s pokrajinami in državami, kot so države ASEAN, Koreja, Indija, andske države in Srednja Amerika, kot tudi nadaljevanje trenutnih pogajanj z državami Mercosur in Svetom za sodelovanje v Zalivu ter sklenitev sektorskih sporazumov.

Prizadevati si moramo tudi za okrepitev položaja v mednarodnih normativnih organizacijah, kot je Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO). Tako bomo lažje vplivali na mednarodno sodelovanje na področju pravne ureditve, na primer s spodbujanjem uporabe prostovoljnih mednarodnih standardov, ki jih določijo mednarodne organizacije za standardizacijo. Poleg tega mora nova generacija SPT zajemati tudi približevanje na področju pravne ureditve. EU mora omogočiti, da države v razvoju aktivno sodelujejo pri pogovorih glede pravne ureditve.

Vendar pa je doseganje sporazuma glede pravil le začetek. Pozornost je treba še naprej namenjati izvrševanju in zagotovitvi, da tretje države izpolnjujejo svoje obveznosti v okviru dvostranskih in večstranskih sporazumov. Vendar pa je doseganje sporazuma glede pravil le začetek. Za reševanje težav s partnerskimi državami je treba z večstranskimi in dvostranskimi pogajanjmi vzpostaviti prilagodljive mehanizme za izogibanje sporom in njihovo reševanje, ki bi temeljili na posredovanju. Spodbujati moramo tudi druge, da bodo tako kot EU bolje izkoristili postopke sporočanja v skladu s Sporazumom o tehničnih ovirah v trgovini (Sporazum o TBT). Poleg tega moramo spremeniti uredbo o ovirah v trgovini in vanjo vključiti pritožbe proti kršitvi dvostranskih sporazumov, katerih pogodbenica smo. EU mora nadalje razvijati sodelovanje s tretjimi državami za odpravljanje ovir, ki so nam skupna skrb. EU mora take razprave vključiti v obstoječa strateška partnerstva s ključnimi nastajajočimi trgi in trgi razvitih držav: glede vprašanj dostopa na trg že tesno sodelujemo z Združenimi državami.

Dostop na trge lahko omejuje tudi pomanjkanje učinkovite zakonodaje na področju konkurence. Še naprej si moramo prizadevati za uvajanje ustreznih pravil o konkurenci v tretjih državah.

Izvrševanje pravil odpiranja trgov je odvisno tudi od učinkovitega tehničnega in upravnega sistema. Veliko držav v razvoju nima dovolj upravnih zmogljivosti, možnosti usposabljanja ali tehnične opreme. Pomoč v zvezi s trgovino lahko pripomore k zmanjšanju teh omejitev. Zavezanost Komisije in EU kot celote k povečanju pomoči v zvezi s trgovino je del njune splošne strategije pomoči za trgovino⁶.

---

⁶ Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu: Ob pripravi evropske strategije pomoči za trgovino – prispevek Komisije - COM(2007) 163 z dne 4.4.2007.

Nenazadnje bodo pri skupnih prizadevanjih Komisije, držav članic in podjetij za učinkovito odpravo ovir vedno pomembnejši politični stiki in trgovinska diplomacija, ki bodo dopolnjevali druge, srednje- do dolgoročne politične instrumente.

3.2. Nov odnos do držav članic in podjetij

Pri skupni trgovinski politiki ima Komisija osrednjo in ključno vlogo. Vendar je jasno, da mora za večjo učinkovitost vzpostaviti novo partnerstvo tako z državami članicami, ki imajo na tem področju svoje pristojnosti, kot z evropskimi podjetji.

Komisija, države članice in podjetja morajo izboljšati način dela. To pomeni precej rednejše stike in sodelovanje na vseh ravneh, tako znotraj EU kot v tretjih državah. Komisija, države članice in podjetja morajo intenzivneje sodelovati pri določanju prednostnih ukrepov za premagovanje ovir ter povezovati svoje podatkovne zbirke in razviti mrežo strokovnjakov na področju dostopa na trge.

To je zlasti pomembno na kraju samem na ključnih trgih tretjih držav, kjer je najpomembnejše prav poznavanje lokalnih razmer. Delegacije Komisije, veleposlaništva držav članic in evropska podjetja, ki delujejo na tujih trgih, poznajo lokalne upravne strukture in postopke ter so običajno najprimernejši za izvedbo prvega pregleda pri težavah glede dostopa na trg, za določanje primerov, pri katerih je potrebno usklajeno delovanje s strokovnjaki v Bruslju na področjih, kot so intelektualna lastnina, tehnične ovire za trgovino (TBT) in omejitve v zvezi z zdravstvenim/fitosanitarnim varstvom ter za lokalno spremljanje ukrepov. Za združevanje sredstev in stikov se v tretjih državah torej že marsikaj izvaja. Vendar bi se z bolj sistematičnimi stiki in koordinacijo olajšalo zbiranje informacij, omogočilo bi se odzivanje na ustrezne zakonodajne predloge pred njihovim sprejetjem, lahko bi se izkoristilo lokalno znanje in vpliv za izvajanje diplomatskega pritiska ter hitro in učinkovito odpravo ovir pri dostopu na trg.

Komisija predlaga, da se na trgih tretjih držav ustanovijo delovne skupine za dostop na trg, v katerih bodo sodelovali Komisija, države članice, zasebni sektor (npr. trgovinske zbornice EU), in kjer je primerno, druge zainteresirane strani EU. V kratkem bo narejen seznam pilotskih držav za vzpostavitev močnejših mrež in delovnih skupin za dostop na trg.

Komisija tudi meni, da se mora Svetovalni odbor za dostop na trg, ki ga sestavljajo države članice, predseduje pa mu Komisija, bolj posvetiti tehnični plati vprašanj glede dostopa na trg⁷, in obravnavanju posebnih primerov ter izmenjavi najboljših prakse. Spet se mora bolj posvetiti usklajevanju, ki naj temelji na povratnih informacijah lokalnih delovnih skupin za dostop na trg, in tesneje sodelovati z odborom, ustanovljenim z Uredbo o trgovinskih ovirah. Splošni svetovalni odbor za trgovinsko politiko, ustanovljen s členom 133, mora še naprej delovati kot forum za razpravo o najpomembnejših težavah v zvezi z dostopom na trg. Glede na zapletenost in raznolikost takšnih vprašanj morajo, kjer je to potrebno, razprave še naprej voditi tudi drugi strokovni odbori. Obenem bo Komisija o teh vprašanjih še naprej redno razpravljala z Evropskim parlamentom.

Podjetja so jasno izrazila močno željo po aktivnejšem sodelovanju pri odpravljanju ovir. Komisija vidi prednost v rednejših tristranskih razpravah med Komisijo, podjetji EU in državami članicami ter predlaga ustanovitev posebnega foruma za redna srečanja med

---

⁷ V okviru obstoječih nalog, določenih s Sklepom Sveta 98/552/ES z dne 24. septembra 1998.

državami članicami, službami Komisije in podjetji EU, ki naj bodo po možnosti povezana s sestanki Svetovalnega odbora za dostop na trg.

Splošno načelo sodelovanja je učinkovitejša uporaba obstoječih mehanizmov in oblikovanje okvira za redne stike namesto ustanavljanja dodatnih organov za sodelovanje znotraj EU.

3.3. Določanje prednosti za najučinkovitejšo rabo sredstev

Glede na to, da se pričakuje povečanje že tako velikega števila prijavljenih trgovinskih ovir in da je njihovo reševanje vedno bolj zapleteno in težavno, moramo pozornost in delovanje usmeriti na najpomembnejše ovire.

Vse prejete pritožbe je treba še naprej preučevati, vendar glede na objektivne prednostne kazalnike, o katerih potekajo razprave z državami članicami EU in podjetji EU, vključno z malimi in srednjimi podjetji. Kazalniki lahko zajemajo:

- možne kratkoročne in srednjeročne gospodarske koristi za podjetja EU kot celoto,
- podatek o tem, ali zadevna ovira pomeni hudo kršitev dvostranskih in večstranskih sporazumov ali ne,
- verjetnost rešitve problema v razumnem času,

Pri določanju prednostnih nalog bi se upoštevalo naslednje:

- države (tako industrializirana kot nastajajoča gospodarstva, vendar brez najslabše razvitih držav),
- sektorji (v okviru posvetovanja in industrijske politike⁸ je bilo opredeljeno veliko število sektorjev) in/ali
- vrsta problema – na primer kršenje pravic intelektualne lastnine.

Vendar pa prednostne naloge ne smejo biti orodje prisile, temveč podpora pri zagotavljanju boljše rabe sredstev.

3.4. Učinkovitejša, zmogljivejša in transparentnejša služba za

... preprečevanje nastajanja novih ovir ...

Prednost preprečevanja na podlagi „zgodnjega opozarjanja“, s katerim se spremlja zakonodaja v tretjih državah, je, da lahko odkrijemo možne ovire v začetni fazi in jih odpravimo pri samem viru; trgovinske partnerje lahko seznanimo s svojimi pomisleki, preden se osnutki zakonov ali predpisov dokončno sprejmejo. Komisija bo vse udeležene spodbujala, da v skladu s Sporazumom o tehničnih ovirah v trgovini uporabljajo postopke sporočanja, in bo preko delovnih skupin za dostop na trg okrepila svoja prizadevanja za zbiranje informacij o nastajajoči zakonodaji v tretjih državah neposredno na kraju samem.

---

⁸ Sporočilo Komisije: „Izvajanje Lizbonskega programa Skupnosti: Politični okvir za krepitev proizvodnje EU – za celovitejši pristop k industrijski politiki“ - COM(2005) 474 z dne 5.10.2005. Tehnična posodobitev z dne 4.9.2006 je na voljo na http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/industry/doc/sec_overview_update06.pdf

... izboljšanje postopka za odpravljanja ovir ...

Največji razkorak med pričakovanji iz leta 1996 in doseženimi rezultati je čas, ki je bil potreben za uspešno odpravo trgovinskih omejitev, celo v najbolj nedvoumnih primerih, ko je šlo za kršitev večstranskih in dvostranskih sporazumov. Na podlagi povratnih informacij podjetij je jasno, da so potrebni hitrejši in odzivnejši ukrepi. Komisija bo izboljšala in racionalizirala način registriranja, analiziranja in reševanja pritožb glede dostopa na trge ter način zagotavljanja povratnih informacij podjetjem.

Pričakujemo, da nam bodo podjetja EU zagotovila izčrpne informacije o ovirah, ki vplivajo na njihovo trgovanje ali naložbe v tretjih državah, in zagotovili bomo, da bodo te informacije prejele vse zadevne osebe na Komisiji. Cilj je, da se vse pritožbe v zvezi z dostopom na trg vnesejo v podatkovno zbirko o dostopu na trg. Vzpostavili bomo spletne povezave z drugimi podatkovnimi zbirkami v EU (vključno z zbirkami držav članic in podjetij, kjer je to mogoče), da bi bile preko podatkovne zbirke o dostopu na trg na voljo podatki o vseh zabeleženih ovirah. Zadevam bo dodeljena lastna številka, ki bo na transparenten način omogočala njihovo sledenje v sistemu.

V analizo ovir morajo biti vključeni vsi akterji, tudi lokalno ustanovljena delovna skupina za dostop na trg. Podjetja EU je treba redno obveščati o tekočem delu.

Na učinkovitost in transparentnost ugotavljanja in analiziranja ovir bi lahko imelo največji vpliv prav tesno partnerstvo s podjetji in z državami članicami.

... in izboljšanje podatkovne zbirke o dostopu na trg

Podatkovna zbirka Evropske komisije o dostopu na trg zagotavlja hitro dostopne in zanesljive informacije o veljavnih tarifah, uvoznih formalnostih in zahtevani dokumentaciji za uvoz v tretje države, obenem pa vsebuje tudi informacije o trgovinskih ovirah, ki omejujejo dostop na te trge. Uporabniki so na splošno sicer zadovoljni z obstoječim sistemom, vendar so potrebne izboljšave.

Več pozornosti bo namenjeno temu, da bo podatkovna zbirka uporabniku prijazna, z njeno poenostavitvijo pa se bo olajšalo ugotavljanje problemov in poročanje o njih. Komisija bo skrajšala čas za odgovore na spletna vprašanja; zavezuje se, da bo redno posodabljala informacije v podatkovni zbirki. Razdelek „Comments“ v podatkovni zbirki bo nadgrajen, da bi Komisija preko elektronske pošte prejela še več vprašanj in se seznanjala s problemi. V državah članicah in z njimi se bo začela promocijska kampanja za seznanjanje širše javnosti s partnerstvom za olajšanje dostopa na trge, zlasti MSP-jev preko načrtovane mreže za podporo podjetjem in inovacijam po vsej EU, ter za spodbujanje podjetij EU, da bi sporočale svoje pritožbe v zvezi z ovirami.

Na željo uporabnikov in da bi upoštevali trenutne izzive in potrebe izvoznikov EU, bodo za boljšo pokritost na področjih, kot so storitve, uveljavljanje pravic intelektualne lastnine in naložbe, sčasoma uvedeni novi razdelki podatkovne zbirke.

Lokalno ustanovljene delovne skupine za dostop na trg morajo pripravljati redna poročila o trgovinskih ovirah v njihovi državi gostiteljici, s čimer se bo posodabljala in krepila podoba podatkovne zbirke za dostop na trg.

Komisija bo iskala tudi načine, kako povezati podatkovno zbirko za dostop na trg s Službo za pomoč izvoznikom v državah v razvoju. Z dostopom do teh informacij bi se izvoznikom v državah v razvoju povečale zmogljivosti za izvoz v druge države – kar bi zlasti spodbudilo povečanje trgovine v smeri jug–jug.

4. Sklep

Okrepljeno partnerstvo za olajšanje dostopa na trge je bistven del strategije o globalni Evropi in pomemben prispevek k lizbonski strategiji za rast in delovna mesta. Evropska podjetja – od močnih svetovnih podjetij do vzpenjajočih se MSP – si prizadevajo za uspeh na svetovnih trgih. Okrepljena politika dostopa na trge je ključni element skupne trgovinske politike in ključno področje, na katerem lahko EU zagotovi resnične gospodarske prednosti za njene države članice, evropske državljane in podjetja. Politiko EU iz leta 1996 je treba okrepiti in prilagoditi spreminjajočemu se svetovnemu gospodarstvu, v katerem se spreminjajo tako trgi, na katere želimo dostopati, kot ovire, ki to preprečujejo.

Komisija zato predlaga:

- Okrepljeno zavezanost k uporabi večstranskih institucij, kot je STO, in dvostranskih kanalov, kot je nova generacija SPT, da bi spodbudili postopno – in uresničljivo – liberalizacijo, odprtje trgov ter približevanje standardov in norm med EU in njenimi trgovinskimi partnerji.
- Vzpostavitev tesnejše povezave med Komisijo, državami članicami in podjetji EU za neposredno podporo gospodarskim subjektom pri premagovanju konkretnih težav, ki jih imajo pri dostopu na trge tretjih držav, in sicer na način in v času, ki sta združljiva s poslovno realnostjo.
- Decentralizacijo sedanjega sistema in spodbujanje lokalnih pobud v tretjih državah preko razvoja lokalno delujočih delovnih skupin EU za dostop na trg, ki vključujejo delegacije Komisije, veleposlaništva držav članic in poslovne organizacije.
- Tesnejše tehnično sodelovanje v Bruslju med uradniki držav članic in Komisijo pri vprašanjih v zvezi z dostopom na trg in intenzivnejše posvetovanje z različnimi predstavniki podjetij.
- Jasnejše določanje prednosti pri izbiranju, katerim oviram treba posvetiti pozornost, da bi najbolje izkoristili svoja sredstva na nekaterih ciljnih trgih (najslabše razvite države niso vključene), ključnih sektorjih in/ali ključnih področjih, kot so pravice intelektualne lastnine.
- Obnovo podatkovne zbirke Evropske komisije o dostopu na trg.
- Večjo učinkovitost in transparentnost pri analizi pritožb o trgovinskih ovirah, ki jo opravlja Komisija, vključno z novim, racionaliziranim sistemom za registracijo pritožb.

Uspeh te pobude bo odvisen od tega, kako močno bo novo partnerstvo, ali mu bomo dodelili dovolj sredstev in, ali bomo sredstva, ki jih bomo skupno namenili projektu, znali čim bolje izkoristiti. Komisija se zavezuje k sprejetju tega izziva in poziva vse vključene strani, da prispevajo k uresnitvi novega partnerstva.